

ребуси, розмальовки та інші засоби візуалізації) з метою отримання якісних результатів навчання за мінімум часу.

2. Мотивувати учнів до читання шляхом організації роботи з текстом художнього твору, його аналізом. Для формування й перевірки рівня читацької компетентності

застосовувати компетентісно зорієнтовані завдання, що спонукають до дії, спрямовані не на відтворення інформації, а на організацію самостійної пошукової й творчої діяльності школярів. Це дасть можливість глибше проникнути в структуру складних процесів і об'єктів, що вивчаються.

Список джерел:

1. Гін А. О. Прийоми педагогічної техніки : Свобода вибору. Діяльність. Зворотний зв'язок. Ідеальність : посібник для вчителя. Х. : Основа, 2015. 112 с.
2. Гораш К. Інноваційні складові особистості сучасного педагога. URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/probl_sych_vchutela/2014/10_1/25.pdf.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Клименко Ж. Дива візуалізації, або Як зробити знання видимими, а уроки літератури – незабутніми. *Всесвітня література в школах України*. 2019. № 3 (453) березень. С. 2–11.
5. Леонова Н. С. Інтелектуальні змагання як засіб розвитку здібностей особистості. URL: <http://journal.osnova.com.ua/article/43173->
- Інтелектуальні змагання як засіб розвитку здібностей особистості.
6. Небеленчук І. О. Застосування діалогових технологій у процесі вивчення світової літератури. Кіровоград: КОІППО, 2013. 93 с.
7. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи]. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
8. Організаційно-педагогічні засади інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу : монографія / за наук. ред. Г. Д. Щекатунової. К. : Педагогічна думка, 2013. 264 с.
9. Садкіна В. І. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємо з радістю. – Х. : Основа, 2017. 144 с.

Марина Мочикіна,
методист відділу гуманітарної освіти
Донецького ОБЛІППО

КОМФОРТНЕ ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ – СУЧАСНА ТЕРИТОРІЯ УСПІХУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

*Українська школа майбутнього
твориться вже сьогодні!*

**Освітнє середовище
як чинник становлення обдарованої особистості**

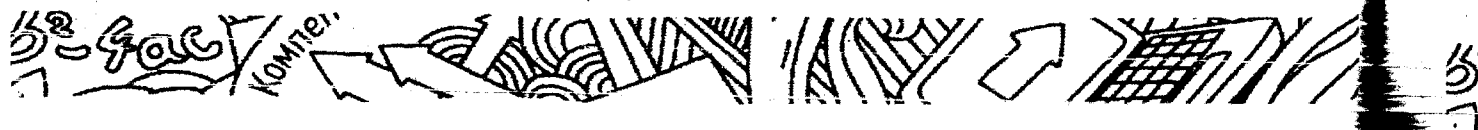
Чи повинна змінюватися школа? Протягом останніх років це питання турбує і батьків, і учнів, і навіть тих учителів, які підтримували традиційні підходи до викладання. Усі розуміють, що зміст, структура, форми та методи навчання не відповідають сучасності й тим вимогам, які ставить суспільство перед випускниками. Реформи неминучі, але що конкретно треба змінювати і як? Відповіді на ці питання містяться в Концепції «Нова українська школа» [6], де визначено низку компетентностей, необхідних учням для життя і подальшої соціалізації в суспільстві.

Процес успішного опанування здобувачами освіти життєвих навичок, розвитку потенціалу

обдарованості дітей і молоді потребує створення сучасного комфортного освітнього середовища як сукупності умов для навчання, виховання й творчої індивідуалізації, здатного забезпечити всім учасникам освітнього процесу систему можливостей для ефективного становлення особистості.

Із метою підвищення мотивації до вивчення іноземної мови та покращення рівня володіння нею, одним із головних напрямів роботи відділу гуманітарної освіти Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (далі – ОБЛІППО) у галузі «Англійська мова» у 2018-2019 навчальному році було обрано підтримку ініціатив щодо створення комфортного освітнього середовища як території навчальних можливостей учителя-предметника в ролі коуча, фасилітатора, тьютора, модератора індивідуальної траєкторії розвитку дитини – учня Нової української школи [6].

Сучасне освітнє середовище – це система впливів й умов формування особистості, а також можливостей її розвитку, які містяться в соціальному та просторово-предметному оточенні [9]. Навчання будь-де, будь-коли, будь-якого формату з максимальною користю для кожного – таким воно має бути.

Розбудова системи освіти в Україні вже призвела до формування нової освітньої парадигми, відповідно до якої відбуваються інноваційні процеси, пошук нових, демократичних, результативних систем її розвитку [2]. Сьогодні зміст освіти має орієнтуватися на формування ключових умінь і компетентностей людини, на створення умов для особистісного розвитку та творчої самореалізації кожного громадянина України; формування покоління, здатного навчатися впродовж усього життя, створювати та розвивати цінності громадянського суспільства тощо, як це прописано в Концепції «Нова українська школа» [6]. «Наш зміст освіти безнадійно застарів. І сьогодні весь цивілізований світ готує й наповнює зміст освіти, щоб це була освіта для життя, а не купа теоретичної інформації, яка весь час помножується», – стверджує Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич. За її словами, зміст сучасної освіти має орієнтуватися на знання рідної та двох іноземних мов, математичну грамотність, уміння застосувати математику для вирішення повсякденних завдань. Окрім того, це ще й уміння працювати в команді, критично мислити.

Тож, відповідно до основних положень Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти [1], сучасний учитель завдяки новим підходам до навчання має сформувати в учнів цілісну систему універсальних знань, умінь і навичок, що дають змогу ефективно здійснювати діяльність, оцінювати ситуацію, усвідомлювати проблему й планувати дії щодо її вирішення, нести особисту відповідальність за власні результати навчання. Ці ключові компетентності виявляються в готовності застосовувати набуті знання, навчальні вміння та навички, способи діяльності для виконання практичних, пізнавальних, комунікативних завдань. Досвід самостійної роботи, що ґрунтується на засадах отриманих знань та спроможності адекватно їх використовувати у практичній діяльності, набуває тут особливої значущості [6].

Концепція «Нова українська школа» пропонує зануритися в сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян і батьків у приміщенні закладу освіти, а також стане осередком для самореалізації та визнання.

Приклад успішної організації освітнього середовища працівниками Донецького ОБЛІППО відзначено під час моніторингу надання освітніх послуг в опорних закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) області. Вважаємо за необхідне відмітити КЗ «Билбасівський ОЗЗСО І-ІІІ ступенів» Слов'янської районної ради, НВК «Гришинська ЗОШ І-ІІІ ступенів – ДНЗ» Покровської районної ради, Дружківську ЗОШ І-ІІІ ступенів № 17 Дружківської міської ради, КЗ «Олександрівський ОЗЗСО І-ІІІ ступенів Черкаської селищної ради

Слов'янського району Донецької області», Шахівську ЗОШ І-ІІІ ступенів Шахівської сільської ради Добропільського району, де створено комфортні умови для реалізації потенціалу вчителів та учнів, навчальні осередки повністю відповідають визначеним МОН вимогам, а вчителі ефективно застосовують навички, набуті протягом очних і дистанційних курсів підвищення кваліфікації та тренінгів ОБЛІППО. Проте на основі відвіданих фрагментів уроків у Шахівській та Часовоярській ЗОШ, Олександрівському ОЗЗСО та Гришинському НВК треба зауважити, що вчителям необхідно приділити більше уваги опрацюванню нормативної бази, інтегрованих змістових ліній, урахувати вікові особливості учнів при підборі вправ до проведення уроків, використовувати більш активні форми роботи, а не лише фронтальну бесіду, спрямовуючи освітній процес на формування ключових компетентностей, розвиток навичок ХХІ століття.

Тож для покращення ефективності викладання англійської мови радимо вчителям більш детально опрацювати такі нормативні документи: «Рекомендації Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя» [8], «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», «Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді» [3], Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [1], Концепція «Нова українська школа» [6], регіональна Програма розвитку освіти: «Освіта Донеччини в європейському вимірі. 2017-2020 роки» [7].

Інформаційно-комунікаційна компетентність учителя англійської мови – вимога НУШ

Із позицій державної мовної політики, навчання іноземних мов є одним із пріоритетів сучасної освіти. Успішна реалізація зазначеного завдання можлива за умови створення в кожному ЗЗСО комфортного освітнього середовища, яке б уособлювало в собі територію успіху для вивчення іноземних мов дитиною і виступало своєрідною зоною комфорту для вчителя, де йому зручно було б підвищувати свою професійну компетентність.

Методика викладання іноземних мов завжди чутливо реагувала на соціально-економічні та соціокультурні зміни в суспільстві. І сьогодні вимоги до кваліфікованих фахівців значно зростають: вони повинні вміти добирати якісну літературу за фахом для професійного самовдосконалення, а також мати достатній рівень володіння іноземною мовою для ведення дискусій, участі у конференціях, проведення презентацій тощо.

Сучасні вимоги до фахівців стимулюють пошук нових підходів до викладання англійської мови, тож сьогодні однією з визначальних тенденцій методисти називають реалізацію комунікативного підходу, який передбачає навчання спілкуванню та

формуванню здатності до міжкультурної взаємодії.

Також треба звернути особливу увагу на компетентнісний підхід до навчання іноземної мови, що зумовлює особливу організацію різних аспектів освітнього процесу, з яких пріоритетними, за визначенням Валерія Редька, стають [9]:

- ✓ добір мовного і мовленнєвого матеріалу відповідно до комунікативних потреб учнів;
- ✓ визначення комплексу навчальних дій, якими мають оволодіти школярі під час набуття досвіду комунікативної взаємодії;
- ✓ дидактично доцільний добір вправ і завдань, що забезпечують виконання комунікативних намірів учнів у межах певних тем спілкування;
- ✓ визначення списку навчальних стратегій, якими мають уміти самостійно керуватись учні для досягнення ефективної організації своєї навчальної діяльності та її раціоналізації у процесі оволодіння іншомовним спілкуванням;
- ✓ добір видів і форм освітньої діяльності та навчально-мовленнєвих ситуацій, що характерні для процесу реальної комунікації у різних соціальних умовах мовленнєвої взаємодії;
- ✓ визначення оптимального обсягу соціокультурної інформації та ефективних видів і форм діяльності для навчання учнів спілкування у формі діалогу культур.

Іноземна мова:

від навчального предмета до життєвого вміння

Головним пріоритетом навчання англійської мови учнів сьогодні є не тільки викладання іноземної як необхідного шкільного предмета, а також створення ситуації успіху для використання мови учнями у життєвих ситуаціях. Саме тому головними викликами 2018-2019 навчального року для вчителів стали наступні:

1. Дітям на уроці має бути цікаво й корисно.
2. У здобувачів освіти мають бути інструменти для самостійного вивчення необхідного матеріалу.
3. Є підручники, але до них немає аудіо-супроводу.
4. В основі навчання – важка граматики, не підкріплена навичками комунікації.
5. Учні не виявляють бажання й готовності відповідати на прості зрозумілі питання за межами класу, ініціювати взаємодію.
6. Вимова учнів – не на найкращому рівні, оскільки, частіше за все, відсутня можливість спілкуватися з носіями мови або постійна практика роботи з аудіокомпонентами, використання лінгафонних кабінетів тощо.

Визначимо також ряд проблем, на вирішення яких відділ гуманітарної освіти ОБЛІППО протягом року спрямовував свою діяльність з метою підвищення професійної компетентності іноземних філологів:

1. Навчання учителів англійської мови володінню ІКТ.
2. Надання методичної допомоги як молодим

спеціалістам, так і досвідченим педагогам у написанні планів-конспектів уроків: формулюванні мети й очікуваних результатів учіння, урахуванні інтегрованих змістових ліній, індивідуалізації процесу навчання.

3. Активізація роботи Ресурсних центрів Британської Ради з метою покращення комунікативних навичок учителів за допомогою проведення тренінгів, семінарів, майстер-класів, відеоуроків із носіями мови, опрацювання якісної автентичної методичної літератури.
4. Налагодження зв'язків із волонтерами Корпусу Миру в Україні – носіями мови – з метою більш якісної підготовки учасників до IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади.
5. Залучення до активної діяльності та співпраці педагогів міст Вугледар, Дружківка; Миколаївської, Іллінівської, Соледарської об'єднаних територіальних громад; Великоновосілківського, Ясинуватського районів із причин низької результативності участі в обласних заходах, ініційованих ВГО ОБЛІППО.

Що можна зробити і що вже дійсно робиться?

Міністерством освіти і науки України вже проведено певні реформи щодо розвантаження навчального матеріалу й покращення умов викладання предмета:

1. Змінено програми під потреби дітей. Наприклад, вимоги з письма на кінець 1 класу складають 5-10 слів, адже головне – не багато писати, а навчитися спілкуватися.
2. До програм включено вимоги Європейських рівнів Pre-A-1, A1, адже це дійсно той рівень комунікативних умінь, що визнається в усьому світі і тісно пов'язаний із життєвою необхідністю.
3. Учителі мають змогу обирати якісні підручники для викладання у початковій школі від іноземних видавництв – Кембридж та МакМіллан, що друкуються за державний кошт.
4. Кількість годин на вивчення англійської мови у першому класі збільшено до 2 годин на тиждень замість 1, як це було раніше, що дає змогу вчителю більше часу проводити з першокласниками, зануривши їх в іншомовне середовище.
5. Тривають тренінги з підвищення кваліфікації вчителів англійської мови, які будуть викладати у 1-ших і 2-гих класах, за участі висококваліфікованих спеціалістів та методик від British Council і Cambridge Assessment English.

На обласному рівні з метою покращення якості знань здобувачів освіти з англійської мови, а також мотивації вчителів до самовдосконалення, організовано роботу за наступними напрямками:

1. На базі Донецького ОБЛІППО проводяться курси підвищення кваліфікації для вчителів англійської мови II, I та вищої кваліфікаційних категорій, а також для молодих спеціалістів або тих, хто мав

тривалу перерву у викладанні предмета. Протягом курсового періоду вчителі отримують методичні поради щодо викладання предмета, ведення шкільної документації, організації комфортного середовища на уроках та при проведенні позакласних заходів; у ході практичних занять мають змогу покращити навички роботи з ІКТ, різноманітними інтерактивними додатками. Із квітня 2018 року 883 вчителі англійської мови, які викладають і викладатимуть у перших та других класах Нової української школи у 2018-2019 та 2019-2020 навчальних роках, пройшли 24-годинні очні тренінги «Професійний розвиток учителя англійської мови через рефлексію фахової діяльності» за програмою, розробленою Британською Радою в Україні за підтримки Міністерства освіти і науки України.

2. У 2018-2019 навчальному році відділ гуманітарної освіти ОБЛІППО продовжує реалізовувати проєкт щодо моніторингу рівня професійної компетентності вчителів англійської мови, що було розпочато у 2016-2017 навчальному році.

Донеччина є однією з областей України, у якій відбувається імплементація Рамки безперервного професійного розвитку вчителів англійської мови – рамкового документа, що визначає стандарти професійної поведінки вчителів різних кваліфікаційних категорій та служить путівником для їхнього фахового розвитку. Саме тому в січні поточного року було проведено фахове тестування вчителів, які з 1 вересня 2019 року викладатимуть англійську мову в 1 та 2 класах. Метою даного моніторингового дослідження було виявлення професійної компетентності вчителів і надання їм методичної допомоги щодо підготовки та проведення сучасного компетентісно орієнтованого уроку англійської мови в умовах становлення НУШ.

Аналіз результатів дослідження продемонстрував підвищення якості знань учителів на 12 % порівняно з минулим навчальним роком, проте виявлено і прогалини у знаннях щодо ведення шкільної документації, формульованого оцінювання молодших школярів, постановки мети та завдань уроку. З метою усунення зазначених недоліків із учителями було проведено практичні заняття у формі тренінгів, організовано відвідування уроків в опорних ЗЗСО з наданням порад і рекомендацій. Також заплановано проведення Школи молодого вчителя «Сучасний урок англійської мови: від А до Я» для молодих спеціалістів і керівників методичних об'єднань учителів англійської мови міст, районів, ОТГ. До початку нового навчального року планується випустити науково-методичний посібник «Організація освітнього процесу з англійської мови в ЗЗСО Донецької області у 2019/2020 навчальному році».

3. Із вересня 2018-2019 навчального року в Донецькій області в межах реформи «Нова українська школа» уже другий рік поспіль проводиться пілотний проєкт щодо імплементації матеріалів із англійської мови для молодших школярів «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти». У проєкті беруть участь чотири заклади освіти:

- ✓ Іллінівський ОЗЗСО з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Костянтинівського району;
- ✓ Добропільський НВК «СШ I-III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – ДНЗ» Добропільської міської ради;
- ✓ Краматорська українська гімназія Краматорської міської ради;
- ✓ КЗ «Маріупольська ЗОШ I-III ступенів № 47 Маріупольської міської ради Донецької області».

Участь у проєкті дала можливість покращити рівень володіння іноземною мовою учнями другого класу НУШ за рахунок збільшення кількості годин, використання автентичних матеріалів і нових підходів до викладання, яким навчають учителів фахівці із Британської Ради. Набутий досвід учителів-пілотників розповсюджують серед колег на рівні школи, округу, міста та області.

Також, протягом 03–07 червня поточного року методист ВГО ОБЛІППО Марина Мочикіна разом із учителями англійської мови області взяли участь у тренінгах щодо проведення літніх мовних таборів, організованих Корпусом Миру в Україні. У результаті було налагоджено зв'язки з волонтерами – носіями мови, сплановано траєкторію спільної діяльності, набуто новий досвід щодо успішної організації проведення мовних таборів, отримано корисну інформацію щодо методів покращення професійної майстерності вчителів засобами ІКТ, фахової літератури, відвідуванням конференцій тощо.

4. Із метою зацікавлення учнів вивченням іноземної мови, покращення рівня володіння англійською, подолання мовного бар'єру, у Донецькій області значно збільшилася кількість гуртків із вивчення англійської мови у позашкільних закладах освіти. У містах, районах та об'єднаних територіальних громадах області постійно діють недільні клуби за інтересами, курси з бізнес-англійської, Speaking Clubи. На базі міських бібліотек, центрів дитячої та юнацької творчості проводяться заняття з дошкільниками та учнями початкової школи.

На базі 10 ЗЗСО області працюють англійськомовні ресурсні центри Британської Ради в Україні, метою яких є популяризація вивчення громадянами англійської мови, зацікавлення історією та культурою країни виучуваної мови:

- ✓ Бахмутська ЗОШ I-III ступенів №5 з профільним навчанням Бахмутської міської ради (фасилітатор – Ірина Сапранкова);
- ✓ КЗ «Билбасівська опорна ЗОШ I-III ступенів» Слов'янської районної ради (фасилітатор – Данило Лях);
- ✓ Волноваська ЗОШ I-III ступенів № 5 Волноваської районної ради (фасилітатор – Лілія Прилепіна);
- ✓ Вугледарська ЗОШ I-III ступенів № 2 Вугледарської міської ради (фасилітатор – Тетяна Агаркова);
- ✓ Добропільський НВК «СШ I-III ступенів № 4 з поглибленим вивченням окремих предметів – ДНЗ» Добропільської міської ради (фасилітатор – Тетяна Мамкіна);
- ✓ Костянтинівська СЗОШ I-III ступенів № 13 з поглибленим вивченням іноземних мов Костянтинівської міської ради (фасилітатор – Інна Шулькіна);
- ✓ КЗ «Маріупольський міський ліцей «Маріупольської міської ради Донецької області» (фасилітатор – Дмитро Балабанов);
- ✓ НВК «ЗОШ I ступеня – гімназія» Мирноградської міської ради Донецької області (фасилітатор – Ольга Козлова);
- ✓ ЗОШ I-III ступенів №9 Покровської міської ради (фасилітатор – Вафа Ібрагімова);
- ✓ Соледарська ЗОШ I-III ступенів № 13 з поглибленим вивченням англійської мови Бахмутської районної ради (фасилітатор – Наталя Подзерка).

Зазначимо, що всі, хто мають намір вивчити або покращити навички володіння англійською мовою (учні, учителі, батьки, громадяни населеного пункту або тих, що знаходяться поблизу), мають змогу звернутися до фасилітатора, який/яка допоможе правильно підібрати літературу для навчання, доведе до відома інформацію про активності, що функціонують на базі центру, надасть рекомендації щодо ефективної організації процесу навчання. Усього в центрах налічується близько 500 екземплярів неадаптованої художньої, методичної, учбової й довідкової літератури.

5. На IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з англійської мови із 111 школярів-учасників 24 областей України та міста Києва Донецьчину представляли шестеро учасників, двоє з яких вибороли дипломи III ступеня:
 - Орина Барінова, учениця 9 класу Костянтинівського ЗЗСО I-III ступенів № 1 Костянтинівської міської ради (учитель – Ольга Петерс);
 - Марія Туровець, учениця 9 класу КЗ «Маріупольський міський ліцей «Маріупольської міської ради Донецької області» (учитель – Юлія Крившенко).

Наразі до друку готується збірник методичних матеріалів щодо підготовки до всіх етапів

олімпіади з англійської мови.

6. Із метою підтримки творчих учителів англійської мови та їх учнів відділом гуманітарної освіти ОБЛІППО проводяться різноманітні онлайн- і онлайн-конкурси, фестивалі, коучинг-студії, з матеріалами яких можна детально ознайомитися на сайті відділу гуманітарної освіти за посиланням: <https://viddilgum.wixsite.com/viddilgum> або QR-кодом:

Також пропонуємо вчителям англійської мови долучитися до спільноти «Іншомовна освіта Донецчини» у мережі Фейсбук за посиланням: <https://www.facebook.com/groups/288179605372459/?ref=bookmark> s або QR-кодом:

Українська школа майбутнього твориться вже сьогодні! Тож давайте разом побудуємо комфортне освітнє середовище для вивчення та викладання англійської мови, адже вільне володіння мовою відкриває всі дороги у дивовижний та цікавий світ!

Методичні рекомендації до нового 2019-2020 навчального року

У зв'язку із зазначеним вище є необхідність підвищення якості іншомовної освіти шляхом проведення низки заходів із модернізації процесу навчання англійської мови у закладах загальної середньої освіти Донецчини у 2019-2020 навчальному році.

Методистам районних (міських) методичних кабінетів (центрів):

1. Провести системний моніторинг якості іншомовної освіти, обговорити результати, спланувати проведення корекційної роботи щодо усунення недоліків.
2. Сприяти формуванню методологічної культури і нового професійного мислення вчителів через інтерактивне професійне навчання та самонавчання.
3. Підсилити науково-методичний супровід вивчення, узагальнення та розповсюдження передового педагогічного досвіду; активізації участі у всеукраїнських та регіональних експериментах; розробки нового навчально-методичного забезпечення для учнів 1 та 2 класів Нової української школи з іноземних мов.
4. Спланувати систему роботи щодо підсилення мотивації до вивчення англійської мови шляхом проведення мовних курсів, квестів, тематичних

заходів на базі Ресурсних центрів.

5. Залучати волонтерів Корпусу Миру до проведення предметних тижнів, використовувати автентичну навчальну літературу для підготовки старшокласників до складання ДПА, ЗНО, міжнародних мовних іспитів.
6. Популяризувати використання вчителями та учнями літератури і навчальних матеріалів Ресурсних центрів Британської ради.
7. Оновити електронну базу даних учителів іноземних мов (освітній рівень, кваліфікаційна категорія, кількісний склад).

**Керівникам методичних об'єднань
учителів іноземних мов:**

1. Посилити акцент на покращення фахової майстерності вчителів, особливо в аспектах володіння мовою, інформаційної грамотності, медіа-культури. Включити до планів роботи методичних об'єднань питання щодо оприлюднення результатів інноваційного пошуку окремих учителів, педагогічних колективів шляхом їх публікації в педагогічній пресі, на сайтах шкіл, методичних кабінетів (центрів), персональних сайтах учителів.
2. Спонукаати вчителів іноземних мов до використання сучасних педагогічних технологій, особливо, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних, медіа-технологій.
3. Організувати творчі групи з найбільш досвідчених і креативних учителів англійської мови, які викладають у початкових класах, із метою розробки й апробації навчально-методичного забезпечення до нових освітніх програм та поширення їх на рівні області.
4. Сприяти особистісно-професійному зростанню педагогів шляхом застосування динамічного моніторингу, групової дискусії, коучингу, ділових ігор, аналізу продуктів творчої діяльності, інтерв'їзії, психологічної релаксації та ін. Спланувати систему роботи з учителями щодо ефективного використання ресурсів і потенціалу лінгафонних кабінетів із метою покращення в учнів артикуляції, вимови, інтонування тощо.

Учителям іноземних мов:

1. Підсилити увагу визначенню чітких цілей навчання й очікуваних результатів учіння на уроці.

2. Використовувати інноваційні технології навчання, урахувуючи вікові особливості учнів і психолінгвістичні особливості різних груп/класів (розвиток навичок говоріння й розуміння мови на слух).
3. Для підвищення результативності участі учнів у олімпіадах, турнірах, конкурсах запроваджувати ефективні форми індивідуальної роботи та удосконалювати систему їх самоосвітньої діяльності шляхом використання елементів дистанційної освіти, залучення носіїв мови, науково-педагогічних працівників, участі у програмі обміну майбутніх лідерів FLEX.

**Учителям, які викладають
у початковій школі:**

1. Створити реальні критерії формувального оцінювання навичок іншомовного навчання молодших школярів, використовуючи Європейське мовне портфоліо, лепбуки, картки спостереження.
2. Використовувати індивідуальні, парні, групові форми роботи, спонукати учнів до рефлексії шляхом постановки запитань (Що ти знаєш? Що тобі сподобалося найбільше?).
3. Звернути увагу на навчальну мету (А навіщо це дитині?) – урахувуючи практичне спрямування, ненав'язливе оцінювання.
4. Залучати батьків до освітнього процесу (проводити батьківські дні, надаючи лише позитивні відгуки про дитину).

Учителям іноземних мов 11 класів:

1. Проаналізувати результати моніторингової контрольної роботи на початку року, ознайомити з ними учнів та організувати роботу над типовими помилками, повторення розділів і тем навчальної програми, із яких учні виявили найбільші прогалини у знаннях і відсутність мовленнєвих навичок.
2. Розробити та реалізувати систему роботи з учнями щодо оволодіння алгоритмом опрацювання тестових завдань різної форми, методикою самоконтролю і самокорекції, приділити увагу формуванню дискурсивної компетенції з метою створення письмових висловлювань різних жанрів (приватний лист, діловий лист, лист до редакції, електронний лист,

повідомлення, доповідь) із дотриманням усіх вимог до змісту та форми висловлювання.

3. Для підвищення ефективності роботи з лексичним і граматичним матеріалом, з рецептивними і продуктивними видами мовленнєвої діяльності ширше використовувати проєктні, інформаційні, комп'ютерні технології навчання, навчання у співпраці.
4. Особливу увагу звернути на профільність старшої школи, результатом якої є володіння випускниками англійською мовою на рівні B2, адже більш поглиблене вивчення іноземної мови є ефективним засобом соціалізації, самовираження,

інтелектуального, емоційного та морального розвитку особистості, виступає цілеспрямованою підготовкою учнів до подальшої навчальної і професійної діяльності.

Отже, нашим дітям в майбутньому жити у світі без кордонів, тому їм просто необхідно вивчати іноземні мови, мати змогу розширювати межі свого спілкування, черпати новітню інформацію з першоджерел, відкривати нові життєві перспективи, урізноманітнювати своє життя.

Тому саме зараз необхідно будувати нове суспільство, яке вільно володітиме іноземними мовами: Новій українській школі бути!

Список джерел:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: http://www.mon.gov.ua/images/files/doshkilna-crednya/serednya/derzh-standart/post_derzh_stan.doc.
2. Коваленко О. Підготувати до життя (Модернізація системи іншомовної освіти в Україні). *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2003. № 1. с. 14.
3. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. URL: <http://www.mon.gov.ua/usi-povivni/novini/2015/06/16/nacjonalno-patriotichne-vihovannya/>.
4. Навчальні програми з англійської, німецької та французької мов, що є чинними у 2017-2018 н.р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>.
5. Наказ МОН України від 29.05.2015 № 585 «Про затвердження змін до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня». URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4057->
6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczya.pdf>.
7. Регіональна програма «ОСВІТА ДОНЕЧЧИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ. 2017-2020 РОКИ». URL: <http://viddilgum.wixsite.com/viddilgum/oficijni-dokumenti>.
8. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. докт. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
9. Редько В. Г. Базовий рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності сучасного старшокласника / Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів / за наук. ред. В.Г. Редька, 2014. С. 87-93.
10. Дербеньова А.Г. Усе про мотивацію. Х.: Основа, 2012.

